

Gál Judit

Vissza a természetbe, gyerekek!

Lejegyezte: Farkas Anita
Fotó: Vermes Tibor

A történetünk az ezredfordulóig nyúlik vissza, amikor összevonták Egerben az óvodákat, és kialakultak a körzetek, így a miénk, a felsővárosi is. Öt tagintézményünk van, köztük az 1952-ben épült Berva-völgyi óvoda a város szélén, nagyon szerencsés környezetben: gyalog tíz percre van az erdő és a patakpart. Nem véletlen, hogy éppen ott kezdődött el az a környezeti nevelési program, amelynek eredményeként az intézmény a városban eddig egyedülként Örökös Zöld Óvoda címet kapott.

A kollégák úgy gondolták, kellene valami, ami még vonzóbbá teszi ezt a helyet a gyerekek és persze a minket választó szülők számára. Én már régóta felfedeztem magamnak Rousseau-t és azt, hogy az ő kétszázötven évvel ezelőtti a nevelésről megszületett gondolatai ma is mennyire korszerűek, a mondatai szinte szó szerint alkalmazhatók. Általában mindenki csak a „Vissza a természetbe!” gondolatát ismeri, azt már kevesen tudják, hogy ő ilyenkor nem csupán a külső környezetre, hanem a gyerek belső világára is gondol. És arra, hogy olyan pedagógiát válassz, amely a gyerek természetéhez közelít. Vettünk hát egy nagy levegőt, és 2017-ben itt, a Berva-völgyben Rousseau nyomán elindítottuk a természetelvű óvodai nevelést, ráépülve a már jól bejáratott zöldprogramra.

Az első lépésünk az volt, hogy száműztünk az oviból minden műanyagot, nálunk csak természetes anyagból készült játékok vannak, s folyamatosan gyűjtjük és felhasználjuk a terméseket, terményeket is. A szokásos egyenbútorokat nagyanyáink kredenceire cseréltük, a folyosón sem öltözőszekrény sor van, hanem mászófalas csúszda, taktilis érzékelőpálya, plafontól lógó kötelek sarazóedényekkel és homokozók – ezzel is készítetve a gyerekeket a minél több mozgásra. A foglalkozások java része a természetben zajlik. Ha például a kolléga mesélni akar, azt kint a réten, az erdőben, a patak mellett teszi, időjárástól és évszaktól függetlenül – a gumicsizma, az esőkabát és a bogárnéző itt mindenkinek alapfelszerelés. Ott kint pedig nincs szükség másra, mint a közösen felvágott gyümölcsre-zöldségre vagy együtt megsütött kis cipócskákra az elemózsiáskosárban: egy vaddisznólábnymomból vagy egy furcsa göcsörtös ágból önmagában varázslatos történet kerekedhet.

A természet ráadásul mindig új arcát mutatja, nem fordulhat elő az, amit mostanában egyre többször látni, hogy hiába áll halomban a sok szuper játék körülöttük, a gyerekek hamar unatkozni kezdenek, és a jókedvű zsongásuk belső feszültséggé nő, aminek düh, hiszti és agresszió a vége. A kicsik nálunk megtanulják szabályozni magukat, hiszen a saját tempójukban fedezhetik fel a világot és azt, hogy bizony nincs szabadság szabályok nélkül – ha letaposunk a virágot, nem nő többé újra, ha ordítunk, az állatka elszalad, ha nem vigyázunk a nagyítóra, legközelebb bizony nem lesz mivel meglesnünk a bogarakat. És bár a tudományos kontrollvizsgálatok még nem indultak el, már most látjuk, hogy jó úton járunk. A Berva-völgyi ovisok kitartóbbak, kreatívabbak társaiknál, gazdagabb a szókincsük. Bízunk benne, hogy a nálunk eltöltött néhány év nem múlik el nyomtalanul, felnőttként ugyanúgy védelmezni, tisztelni fogják a teremtett világot – benne embertársaikat. ■

Gál Judit az öt tagóvodából álló egri Benedek Elek Óvoda vezetője, az Eszterházy Károly Egyetem Tanító- és Óvóképző Intézetének mesteroktatója, a rousseau-i természetelvű óvodai nevelési program kidolgozója

